

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lagar om ändring av 12 och 15 §§ lagen om pension för arbetstagare samt av vissa lagar som har samband med den

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I denna proposition föreslås att arbetspensionssystemet skall preciseras i fråga om stadgandena om pensionsanstaltarnas gemensamma ansvar vid konkurser. Lagen om pension för arbetstagare ändras så, att rehabiliteringspenningen och andra rehabiliteringskostnader samt det utjämningsbelopp som räknas till ansvarsskulden omfattas av pensionsanstaltarnas gemensamma ansvar vid konkurser.

Enligt förslaget skall även Sjömanspensionskassan delta i pensionsanstaltarnas gemensamma ansvar vid konkurser.

Det föreslås att pensionssystemet för företagare skall ändras så, att den del av försäkringspremierna som ingår i företagares försäkringspremie och som uppbärs på grund av det gemensamma ansvaret vid konkurser skall fastställas i enlighet med de grunder som social- och hälsovårdsministeriet fastställt för det gemensamma ansvaret vid konkurser. Till basprocenten för lantbruksföretagares försäkringspremie räknas däremot inte den del av försäkringspremierna som uppbärs på grund av kostnaderna för realiseringen av pensionsanstaltarnas gemensamma ansvar.

Dessutom föreslås att påförandet av sådana kostnader för pensionsarrangemanget, jämte förhöjningen av försäkringspremierna, som föranleds av att arbetsgivaren försummat sin försäkringsskyldighet i enlighet med lagen om pension för arbetstagare, samt uppbörden av dessa premier och de förluster som föranleds av premier som inte erhålls vid uppbörden överförs från Pensionsskyddscentralen till pensionsanstaltarna.

De lagändringar som gäller pensionsanstaltarnas gemensamma ansvar vid konkurser avses träda i kraft den 15 november 1996. Stadgandena tillämpas första gången vid fastställandet av försäkringspremierna för 1997. Vid fastställandet av försäkringspremierna enligt lagen om sjömanspensioner beaktas dock inte sådana kostnader som föranleds av konkurser som börjat innan lagen trätt i kraft.

De föreslagna lagändringarna om påförande och uppbörd av de premier som föranleds av att arbetsgivaren har försummat försäkringsskyldigheten avses träda i kraft vid ingången av 1997. Ändringarna tillämpas på sådana beslut om försummelse av försäkringsskyldigheten som fattas efter att ändringarna trätt i kraft.

MOTIVERING

1. Nuläge

1.1. Gemensamt ansvar vid konkurser

I 12 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare (395/61, APL) stadgas att om pension eller i 9 § avsett tillägg eller i 11 § avsedd tilläggsförmån, till följd av att en pensionsanstalt gått i konkurs, i sin helhet eller till en del inte längre skulle vara tryggsad, svarar pensionsanstalterna gemensamt härför enligt grunder som fastställs av social- och hälsovårdsministeriet.

Enligt 3 § 2 mom. APL är försäkringsbolag, pensionskassor och pensionsstiftelser som bedriver verksamhet enligt APL sådana pensionsanstalter som avses ovan.

Med stöd av 13 a § lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden (134/62, KAPL) tillämpas 12 § 4 mom. APL även på LEL Arbetspensionskassan. Med stöd av 7 § 4 mom. lagen om pension för vissa konstnärer och redaktörer i arbetsförhållande (662/85, KoPL) tillämpas 12 § 4 mom. APL även på Pensionskassan för utövande konstnärer. LEL Arbetspensionskassan och Pensionskassan för utövande konstnärer omfattas således av det gemensamma ansvaret vid konkurser. Om LEL Arbetspensionskassan eller Pensionskassan för utövande konstnärer hamnar i en situation som motsvarar konkurs deltar även de pensionsanstalter som bedriver verksamhet enligt APL i de kostnader som situationen orsakar, och tvärtom, om en APL-pensionsanstalt går i konkurs deltar även LEL Arbetspensionskassan och Pensionskassan för utövande konstnärer i kostnaderna för konkursen.

Vid ingången av 1991 införlivades sjömanspensionssystemet i ansvarsfördelningsystemet för arbetspensioner inom den privata sektorn. I 3 a § lagen om sjömanspensioner (72/56, SjöPL) intogs dock inte någon hänvisning till 12 § 4 mom. APL. Enligt den nuvarande lagen deltar Sjömanspensionskassan således inte i pensionsanstalternas gemensamma ansvar vid konkurser.

I 17 § lagen om pension för företagare (468/69, FöPL) finns en hänvisning till 12 § 4 mom. APL. Av denna orsak omfattas sådana pensionsanstalter som handhar FöPL-försäkringar av det gemensamma ansvaret vid konkurser i fråga om dessa försäkringar.

I lagen om pensions för lantbruksföretagare (467/69, LFöPL) finns inte någon hänvisning till 12 § APL och därigenom deltar Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt inte i det gemensamma ansvaret vid konkurser.

Enligt gällande 12 § 4 mom. APL omfattas alla grundpensioner samt registrerade tilläggs pensioner och begravningsbidrag av pensionsanstalternas gemensamma ansvar vid konkurser. I stadgandet har däremot inte beaktats hur man skall förfara i fråga om rehabiliteringspenningen och andra rehabiliteringskostnader. Det utjämningsbelopp som avses i 10 kap. 2 § 3 mom. lagen om försäkringsbolag (1062/79) och i 79 § 3 mom. lagen om försäkringskassor (1164/92) omfattas inte heller av det gemensamma ansvaret vid konkurser.

Enligt 9 § 1 mom. FöPL fastställer social- och hälsovårdsministeriet försäkringspremieprocenten för företagare. Premieprocentsatsen fastställs årligen till samma tal som det procenttal som kan uppskattas motsvara den genomsnittliga, i procent av lönerna uttryckta försäkringspremien för försäkring enligt minimivillkoren i lagen om pension för arbetstagare, om inte något annat följer av 9 § 5 mom. FöPL.

I de grunder som social- och hälsovårdsministeriet fastställt med stöd av 12 § 4 mom. APL anges hur kostnaderna till följd av det gemensamma ansvaret vid konkurser fördelas mellan de pensionsanstalter som bedriver verksamhet enligt de olika lagarna.

Med stöd av 9 § 1 och 5 mom. FöPL ingår även den del av APL-försäkringspremien som uppbärs med anledning av kostnader som föranleds av realiseringen av pensionsanstalternas gemensamma ansvar vid konkurser i den försäkringspremie som fastställs för företagare.

Basprocentsatsen för lantbruksföretagares försäkringspremie fastställs på motsvarande sätt som försäkringspremieprocenten för företagare.

1.2. Försummelse av försäkringsskyldigheten

I 15 § 1 mom. APL stadgas om anordnande av pensionskyddet i sådana fall då arbetsgivaren har försummat försäkringsskyldigheten. Pensionsskyddscentralen uppmanar

först arbetsgivaren att avhjälpa försummelsen. Om arbetsgivaren trots detta inte tar en försäkring tar Pensionsskyddscentralen en försäkring (tvångsförsäkring) i en pensionsanstalt och uppbär av arbetsgivaren i gottgörelse högst dubbla beloppet av de pensionsförsäkringspremier som arbetsgivaren enligt Pensionsskyddscentralens beräkning hade varit skyldig att erlägga för tiden för försummelsen. Kostnaderna till följd av arbetsgivarens försummelse antecknas som Pensionsskyddscentralens kostnader.

Stadgandet i 15 § 1 mom. APL gäller både sådana tvångsförsäkringar som Pensionsskyddscentralen tar för arbetsgivarnas räkning och sådana försäkringar som arbetsgivarna själva tar för sent.

I samband med att Pensionsskyddscentralen tar APL-tvångsförsäkringen fastställer den en gottgörelse i enlighet med 15 § 1 mom. APL och uppbär denna gottgörelsen av arbetsgivaren. I gottgörelsen ingår de försummade försäkringspremierna jämte beräkningsgrundsräntor och den förhöjning som påförs till följd av försummelsen. Oberoende av om Pensionsskyddscentralen erhåller den gottgörelse som den påfört betalar den genast de försäkringspremier som gäller tiden för försummelsen till den pensionsanstalt där försäkringen ordnas.

Om arbetsgivaren själv tar försäkringen för sent påför och uppbär Pensionsskyddscentralen även härvid förhöjningen av försäkringspremierna i gottgörelse. Respektive pensionsanstalt uppbär däremot själv de försäkringspremier som gäller tiden för försummelsen.

Fordringarna till följd av att försäkringskyldigheten försumrats ger upphov till kostnader för Pensionsskyddscentralen eftersom uppbörden av försäkringspremierna och förhöjningarna till följd av försummelsen hos arbetsgivarna fördröjs och eftersom en betydande del av försäkringspremierna inte erhålls trots indrivningsåtgärderna. Dessa kostnader har under de senaste åren stigit till en betydande post för Pensionsskyddscentralen. T.ex. år 1995 betalade Pensionsskyddscentralen 20,2 milj. mk i tvångsförsäkringspremier till pensionsanstalterna och fick vid indrivningen av arbetsgivarna 1,7 milj. mk. I det indrivna beloppet om 1,7 milj. mk ingår även de gottgörelser som Pensionsskyddscentralen indrivit på grund av att arbetsgivaren tagit försäkringen för sent. Därigenom uppgick det nettofinansieringsbehov som i huvudsak föranleddes av tvångsförsäk-

ringsfordringar till ca 18,5 milj. mk år 1995. Under de närmaste åren beräknas finansieringsbehovet ligga på samma nivå.

Med stöd av 12 § 1 mom. 5 punkten APL ingår de kostnader som föranleds av tvångsförsäkringsfordringarna i Pensionsskyddscentralens förvaltningskostnadsandel, vilken uppbärs hos arbetspensionsanstalterna inom den privata sektorn. Dessa kostnader fördelas i förhållande till omfattningen av den verksamhet pensionsanstalterna bedriver på alla arbetspensionsanstalter inom den privata sektorn. Från dessa kostnader skall dock först dras av vad Pensionsskyddscentralen erhållit såsom i 15 § APL angiven gottgörelse eller andra intäkter.

Ovan nämnda arbetspensionsanstalter inom den privata sektorn är de pensionsanstalter som bedriver verksamhet i enlighet med APL, KAPL, KoPL, SjöPL, FöPL och LFöPL. Ovan nämnda kostnader beaktas enligt 12 § 5 mom. APL årligen i storleken av APL-försäkringspremierna som en del av Pensionsskyddscentralens kostnader.

LEL Arbetspensionskassan handhar övervakningen av pensionsskyddet för arbetstagar i kortvariga arbetsförhållanden, Pensionskassan för utövande konstnärer övervakningen enligt KoPL, Sjömanspensionskassan övervakningen enligt SjöPL och Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt övervakningen enligt LFöPL. Övervakningen av företagare som försummat skyldigheten att ta försäkring enligt FöPL ankommer på Pensionsskyddscentralen, men uppbörden av försäkringspremier på pensionsanstalterna.

2. Föreslagna ändringar

2.1. Gemensamt ansvar vid konkurser

En del av rehabiliteringspenningen och andra rehabiliteringskostnader ligger helt på pensionsanstaltens ansvar. Därför föreslås att 12 § 4 mom. APL skall ändras så, att även rehabiliteringspenning och andra rehabiliteringskostnader skall omfattas av pensionsanstalternas gemensamma ansvar vid konkurser.

Enligt förslaget skall även det utjämningsbelopp som hänförs till pensionsanstalternas ansvarsskuld tas med i det gemensamma ansvaret vid konkurser upp till en nedre gräns som bestäms enligt de beräkningsgrunder som social- och hälsovårdsnämnderiet fastställer. Vid fastställandet av den

nedre gränsen skall beaktas andra tillbudsstående medel för att riskerna i anslutning till försäkringsbeståndet skall minska. Härvid skall man i första hand försöka minska de kostnader som föranleds av tillämpningen av det gemensamma ansvaret. Beaktandet av utjämningsansvaret är befogat eftersom förmånerna i anslutning till försäkringar i en pensionsanstalt som gått i konkurs bibehålls och eftersom försäkringsrörelsen fortsätter i den pensionsanstalt till vilken ansvaret överförs.

Det föreslås att 3 a § 3 mom. SjöPL skall ändras så, att Sjömanspensionskassan, i likhet med APL-pensionsanstalterna, LEL Arbetspensionskassan och Pensionskassan för utövande konstnärer, deltar i det gemensamma ansvaret vid konkurser enligt principen för ömsesidighet. Således tryggs även sjömanspensionerna i sådana fall då Sjömanspensionskassan hamnar i motsvarande ekonomiska situation. Det gemensamma ansvaret begränsas dock endast till den del av pensionen enligt SjöPL som motsvarar minimipensionsskyddet enligt APL.

Det föreslås att 9 § 5 mom. FöPL skall preciseras så, att den del av försäkringspremien som ingår i försäkringspremien enligt FöPL och som uppbärs för pensionsanstalternas kostnader enligt 12 § 4 mom. APL fastställs i enlighet med de grunder som social- och hälsovårdsministeriet fastställt med stöd av 12 § 4 mom. APL. Den nu föreslagna verksamhetsmodellen är ändamålsenlig med tanke på de förluster som uppkommit inom arbetspensionssystemet. Avsikten är dock att senare särskilt utreda frågan om huruvida försäkringssystemet enligt FöPL skall omfattas av pensionsanstalternas gemensamma ansvar vid konkurser.

Eftersom pensionsanstalternas gemensamma ansvar vid konkurser inte gäller lantbruksföretagarnas pensionsanstalt föreslås att 10 § 6 mom. LFöPL ändras så, att basprocentsatsen för lantbruksföretagare inte omfattar den del av försäkringspremien som uppbärs till följd av realiseringen av pensionsanstalternas gemensamma ansvar.

2.2. Försummelse av försäkringsskyldigheten

Det föreslås att 15 § 1 mom. APL ändras så, att vid tvångsförsäkringar till följd av att arbetsgivaren försummat sin försäkringsskyldighet skall försäkringspremien och förhöj-

ningen för tiden för försummelsen inte längre påföras och uppbäras av Pensionsskyddscentralen utan av den pensionsanstalt där Pensionsskyddscentralen tar försäkringen. Även efter ändringen utreder pensionskyddscentralen i sin helhet försäkringsskyldigheten för arbetsgivare som försummat försäkringsskyldigheten och tar på arbetsgivarens bekostnad en försäkring i ett pensionsförsäkringsbolag.

För närvarande uppbär Pensionsskyddscentralen en förhöjning av arbetsgivaren för tiden för försummelsen både i samband med tagandet av tvångsförsäkring och också i sådana fall där arbetsgivaren tar en APL-försäkring efter den i lag stadgade tiden för arrangemang. Även denna uppgift, som för närvarande handhas av Pensionsskyddscentralen, föreslås bli överförd till pensionsanstalterna. Efter ändringen kan pensionsanstalterna för tiden för försummelsen av arbetsgivaren uppbära försäkringspremien och på basis av Pensionsskyddscentralens anvisningar dessutom en förhöjning som är högst lika stor som försäkringspremien. I stället för benämningen gottgörelse som tidigare använts i lagen används benämningen förhöjning. Med förhöjning avses alltså en sanktionsartad del som påförs utöver den egentliga försäkringspremien.

De föreslagna ändringarna gör uppbörden av premier till följd av att försäkringsskyldigheten försummats snabbare och lättare. I sådana fall då arbetsgivaren själv tar försäkringen för sent gör ändringen det möjligt att utreda orsaken till förseningen redan då försäkringen tas samt att uppbära förhöjningen kort därefter. Det nuvarande förfarandet enligt vilket kostnaderna för försummelserna antecknas som pensionsskyddscentralens kostnader kan inte heller anses ändamålsenligt. När uppbörden överförs på pensionsanstalterna antecknas dessa kostnader som pensionsanstalternas premieförluster och de hänförs till APL-försäkringspremiens förlustdel.

Det föreslås att 12 § 1 mom. 5 punkten APL skall ändras så att i den stryks stadgandet om att gottgörelse enligt 15 § skall dras av från Pensionsskyddscentralens kostnader. På grund av den ändring som föreslagits i 15 § 1 mom. APL är omnämmandet om avdrag för gottgörelsen onödigt eftersom Pensionsskyddscentralen enligt den föreslagna ändringen inte längre uppbär eller får gottgörelse.

De föreslagna ändringarna rättar även till

fördelningen av de kostnader som föränleds av APL-tvångsförsäkringarna eftersom pensionsanstalterna enligt KAPL, KoPL, SjöPL, FöPL och LFöPL efter ändringen inte deltar i dessa kostnader. Av de pensionsanstalter som bedriver verksamhet i enlighet med APL deltar inte heller pensionsstiftelserna och pensionskassorna i kostnaderna. Detta är befogat eftersom en pensionsstiftelses och pensionskassas verksamhet permanent skall omfatta minst 300 arbetstagare. Eftersom tvångsförsäkringarna i praktiken gäller mindre arbetsgivare än sådana med 300 arbetstagare kan tvångsförsäkring i praktiken inte komma i fråga i pensionskassor eller pensionsstiftelser.

3. Propositionens ekonomiska verkningar

Propositionen har inte några verkningar för statsekonomin.

Kostnaderna för tvångsförsäkringar i enlighet med APL, som för närvarande fördelas på alla arbetspensionsanstalter som en del av Pensionsskyddscentralens förvaltningskostnader, fördelas efter lagändringen endast på pensionsförsäkringsbolag. De administrativa kostnaderna för arbetspensionssystemet minskar även i någon mån eftersom Pensionsskyddscentralen befrias från upprätthållandet av särskild indrivningsverksamhet.

4. Beredningen av propositionen

Propositionen har beretts som tjänsteuppdrag vid social- och hälsovårdsministeriet.

1.

Lag

om ändring av 12 och 15 §§ lagen om pension för arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut ändras 12 § 1 mom. 5 punkten och 4 mom. och 15 § 1 mom. lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare (395/61), dessa lagrum sådana de lyder, 12 § 1 mom. 5 punkten i lag av den 19 november 1993 (979/93) och 4 mom. i lag av den 16 december 1966 (639/66) och 15 § 1 mom. i lag av den 22 december 1993 (1467/93), som följer:

12 §
Pensionsanstalternas ömsesidiga ansvar för

Även pensionsskyddscentralen har deltagit i beredningen av propositionen.

Arbetspensionsanstalternas Förbund, LEL Arbetspensionskassan, Pensionskassan för utövande konstnärer, Sjömanspensionskassan och Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt har hörts under beredningen. Dessutom har med tanke på propositionen centrala arbetsmarknadsorganisationer hörts.

5. Ikraftträdande

De lagändringar som gäller gemensamt ansvar vid konkurser föreslås träda i kraft den 15 november 1996. Stadgandena tillämpas första gången vid fastställande av försäkringspremieprocenten för 1997. Vid fastställande av försäkringspremien enligt SjöPL beaktas dock inte sådana kostnader som föränleds av konkurser som börjat innan lagen trädde i kraft.

Ändringarna i fråga om påförande och uppbörd av premier till följd av att arbetsgivaren försummat försäkringsskyldigheten föreslås träda i kraft den 1 januari 1997. Stadgandena tillämpas på sådana beslut om försummelse av försäkringsskyldigheten som ges efter att lagändringarna trätt i kraft.

6. Lagstiftningsordning

De föreslagna ändringarna kan stiftas i den ordning som 66 § riksdagsordningen stadgar.

Med stöd av vad som anförts ovan förelägg Riksdagen följande lagförslag:

pensionerna och rehabiliteringspenningen bestäms och pensionsanstalternas omkostna-

der för pensionerna och rehabiliteringspenning fördelas mellan pensionsanstalterna, om dessa inte har kommit överens om något, på följande sätt:

5) för kostnaderna för pensionsskyddscentralen, till den del de inte förorsakas av arbeten som utförs för pensionsanstalterna mot särskild ersättning, svarar pensionsanstalterna gemensamt i förhållande till omfattningen av den verksamhet de enligt denna lag bedriver; från dessa kostnader skall dock först dras av vad pensionsskyddscentralen erhållit såsom intäkter.

Om pension, rehabiliteringspenning eller annan rehabiliteringskostnad eller i 9 § avsett tillägg eller i 11 § avsedd tilläggsförmån till följd av att pensionsanstalten gått i konkurs, i sin helhet eller till en del inte längre vara tryggad, svarar härför eller för en del därav pensionsanstalterna gemensamt enligt av vederbörande ministerium fastställda grunder. Härvid svarar pensionsanstalterna gemensamt även för det utjämningsbelopp som avses i 10 kap. 2 § 3 mom. lagen om försäkringsbolag (1062/79) eller i 79 § 3 mom. lagen om försäkringskassor (1164/92) upp till ett minimibelopp som bestäms enligt av vederbörande ministerium fastställda beräkningsgrunder.

15 §

Har en arbetsgivare försummat sin i 1 §, 1 c § 1 mom., 2 och 3 §§ stadgade skyldighet att anordna pensionsskydd för sina arbetstagare, skall pensionsskyddscentralen uppmana arbetsgivaren att avhjälpa försummelsen. Avhjälper arbetsgivaren inte försummelsen inom den tid som pensionsskyddscentralen föreskriver, tar pensionsskyddscentralen försäkringen på arbetsgivarens bekostnad (*tvångsförsäkring*). En pensionsanstalt, i vilken pensionsskyddscentralen har tagit en försäkring eller i vilken arbetsgivaren själv tagit en försäkring för sina arbetstagare efter den tidsfrist som stadgas i 1 § 1 eller 3 mom., har rätt att av arbetsgivaren för tiden för försummelsen utöver försäkringspremien uppbära en förhöjning som är högst lika stor som försäkringspremien. Närmare anvisningar om påförande av förhöjning ges av pensionsskyddscentralen.

Denna lag träder i kraft den 15 november 1996. Lagens 12 § 1 mom. 5 punkt och 15 § 1 mom. träder i kraft dock den 1 januari 1997.

Lagens 12 § 4 mom. tillämpas första gången vid fastställandet av försäkringspremieprocenten enligt lagen om pension för arbetstagare för 1997.

Lagens 12 § 1 mom. 5 punkt och 15 § 1 mom. tillämpas på beslut som gäller försummelse av försäkringsskyldigheten och som ges den 1 januari 1997 eller därefter.

2.

Lag

om ändring av 3 a § lagen om sjömanspensioner

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 3 a § 3 mom. lagen den 26 januari 1956 om sjömanspensioner (72/56), sådant det lyder i lag av den 28 december 1990 (1346/90), som följer:

3 a §

Utöver vad som stadgas ovan ansvarar pensionskassan tillsammans med de pensionsanstalter som avses i 2 mom. 3 punkten, i enlighet med 12 § 1 mom. 4 och 5 punkten lagen om pension för arbetstagare, för de

pensioner och pensionsdelar som skall betalas med stöd av lagen om pension för arbetstagare och motsvarar 2 och 3 punkten och utgör minimipensionsskyddet och för motsvarande pensioner och pensionsdelar som skall betalas med stöd av lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbets-

förhållanden samt för pensionskyddscentralens kostnader. Om pensionsanstalten går i konkurs gäller utöver i tillämpliga delar vad som stadgas i 12 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare. Av pensioner enligt denna lag beaktas härvid endast ett belopp som motsvarar minimipensionskyddet enligt lagen om pension för arbetstagare.

Lagen träder i kraft den 15 november 1996.

Denna lag tillämpas första gången vid fastställande av försäkringspremien enligt 3 § lagen om sjömanspensioner för 1997. Vid tillämpningen av lagen om sjömanspensioner beaktas dock inte sådana kostnader som förorsakas av pensionsanstalters konkurser som börjat innan lagen trädde i kraft.

3.

Lag

om ändring av 9 § lagen om pension för företagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 9 § 5 mom. lagen den 14 juli 1969 om pension för företagare (468/69), sådant det lyder i lag av den 19 november 1993 (982/93), som följer:

9 §

Utan hinder av 1 mom. beaktas inte den del av försäkringspremien som uppbärs för pensionskyddscentralens kreditförsäkring i den genomsnittliga försäkringspremien för en försäkring enligt minimivillkoren i lagen om pension för arbetstagare när premieprocentsatsen fastställs. Den del av försäkringspremien som ingår i försäkringspremien och som uppbärs för kostnader i enlighet med

12 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare fastställs dock enligt de grunder som vederbörande ministerium fastställt med stöd av det lagrum som nämns i denna mening.

Denna lag träder i kraft den 15 november 1996.

Lagen tillämpas första gången vid fastställande av försäkringspremieprocenten enligt 9 § lagen om pension för företagare för 1997.

4.

Lag

om ändring av 10 § lagen om pension för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut
ändras 10 § 6 mom. lagen den 14 juli 1969 om pension för lantbruksföretagare (467/69), sådant det lyder i lag av den 17 mars 1995 (394/95), som följer:

10 §

Utan hinder av 2 mom. beaktas de delar

av försäkringspremien som uppbärs för pensionskyddscentralens kreditförsäkring eller för finansiering av kostnader i enlighet med

12 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare inte i den genomsnittliga försäkringspremien för en försäkring enligt minimivillkoren i lagen om pension för arbetstagare när basprocentsatsen för försäkringspremien fastställs.

Denna lag träder i kraft den 15 november 1996.

Lagen tillämpas första gången vid fastställande av basprocentsatsen enligt 10 § lagen om pension för lantbruksföretagare för försäkringspremien för 1997.

Helsingfors den 27 september 1996

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Minister Terttu Huttu-Juntunen

1.

Lag

om ändring av 12 och 15 §§ lagen om pension för arbetstagare

I enlighet med riksdagens beslut
 ändras 12 § 1 mom. 5 punkten och 4 mom. och 15 § 1 mom. lagen den 8 juli 1961 om pension för arbetstagare (395/61),
 dessa lagrum sådana de lyder, 12 § 1 mom. 5 punkten i lag av den 19 november 1993 (979/93) och 4 mom. i lag av den 16 december 1966 (639/66) och 15 § 1 mom. i lag av den 22 december 1993 (1467/93), som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

12 §

Pensionsanstalternas ömsesidiga ansvar för pensionerna och rehabiliteringspenningen bestäms och pensionsanstalternas omkostnader för pensionerna och rehabiliteringspenningen fördelas mellan pensionsanstalterna, om dessa inte har kommit överens om något, på följande sätt:

5) för kostnaderna för pensionskyddscentralen, till den del de inte förorsakas av arbeten som utförs för pensionsanstalterna mot särskild ersättning, svarar pensionsanstalterna gemensamt i förhållande till omfattningen av den verksamhet de enligt denna lag bedriver; från dessa kostnader skall dock först dras av vad pensionskyddscentralen erhållit såsom i 15 § *angiven gottrörelse eller andra intäkter.*

5) för kostnaderna för pensionskyddscentralen, till den del de inte förorsakas av arbeten som utförs för pensionsanstalterna mot särskild ersättning, svarar pensionsanstalterna gemensamt i förhållande till omfattningen av den verksamhet de enligt denna lag bedriver; från dessa kostnader skall dock först dras av vad pensionskyddscentralen erhållit såsom intäkter.

Skulle pension eller i 9 § avsett tillägg eller i 11 § avsedd tilläggsförmån till följd av att pensionsanstalt gått i konkurs, i sin helhet eller till en del icke längre vara tryggnad, svara härför eller för del därav pensionsanstalterna gemensamt enligt av [socialministeriet] fastställda grunder.

Om pension, rehabiliteringspenning eller annan rehabiliteringskostnad eller i 9 § avsett tillägg eller i 11 § avsedd tilläggsförmån till följd av att pensionsanstalten gått i konkurs, i sin helhet eller till en del inte längre vara tryggnad, svarar härför eller för en del därav pensionsanstalterna gemensamt enligt av *vederbörande ministerium* fastställda grunder. *Härvid svarar pensionsanstalterna gemensamt även för det utjämningsbelopp som avses i 10 kap. 2 § 3 mom. lagen om försäkringsbolag (1062/79) eller i 79 § 3 mom. lagen om försäkringskassor (1164/92) upp till ett minimibelopp som bestäms enligt*

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

av vederbörande ministerium fastställda beräkningsgrunder.

15 §

Har en arbetsgivare försummat sin i 1 §, 1 c § 1 mom., 2 och 3 §§ stadgade skyldighet att anordna pensionsskydd för sina arbetstagare, skall pensionsskyddscentralen uppmana arbetsgivaren att avhjälpa försummelsen och av honom i gottgörelse uppbära högst dubbla beloppet av de pensionsförsäkringspremier som arbetsgivaren enligt pensionsskyddscentralens beräkning hade varit skyldig att erlægga för tiden för försummelsen. Avhjälper arbetsgivaren trots pensionsskyddscentralens uppmaning inte sin försummelse inom den tid som centralen föreskriver, skall pensionsskyddscentralen ta försäkringen på arbetsgivarens bekostnad. Pensionsskyddscentralen bekostar genom förmedling av en pensionsanstalt som centralen utser de förmåner som arbetstagare till följd av försummelsen inte erhållit.

15 §

Har en arbetsgivare försummat sin i 1 §, 1 c § 1 mom., 2 och 3 §§ stadgade skyldighet att anordna pensionsskydd för sina arbetstagare, skall pensionsskyddscentralen uppmana arbetsgivaren att avhjälpa försummelsen. *Avhjälper arbetsgivaren inte försummelsen inom den tid som pensionsskyddscentralen föreskriver, tar pensionsskyddscentralen försäkringen på arbetsgivarens bekostnad (tvångsförsäkring). En pensionsanstalt, i vilken pensionsskyddscentralen har tagit en försäkring eller i vilken arbetsgivaren själv tagit en försäkring för sina arbetstagare efter den tidsfrist som stadgas i 1 § 1 eller 3 mom., har rätt att av arbetsgivaren för tiden för försummelsen utöver försäkringspremien uppbära en förhöjning som är högst lika stor som försäkringspremien. Närmare anvisningar om påförande av förhöjning ges av pensionsskyddscentralen.*

Denna lag träder i kraft den 15 november 1996. Lagens 12 § 1 mom. 5 punkt och 15 § 1 mom. träder i kraft dock den 1 januari 1997.

Lagens 12 § 4 mom. tillämpas första gången vid fastställandet av försäkringspremieprocenten enligt lagen om pension för arbetstagare för 1997.

Lagens 12 § 1 mom. 5 punkt och 15 § 1 mom. tillämpas på beslut som gäller försummelse av försäkringsskyldigheten och som ges den 1 januari 1997 eller därefter.

2.

Lag**om ändring av 3 a § lagen om sjömanspensioner**

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 3 a § 3 mom. lagen den 26 januari 1956 om sjömanspensioner (72/56), sådant det lyder i lag av den 28 december 1990 (1346/90), som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

3 a §

Utöver vad som stadgas ovan ansvarar pensionskassan tillsammans med de pensionsanstalter som avses i 2 mom. 3 punkten, i enlighet med 12 § 1 mom. 4 och 5 punkten lagen om pension för arbetstagare, för de pensioner och pensionsdelar som skall betalas med stöd av lagen om pension för arbetstagare och motsvarar 2 mom 3 punkten och utgör minimipensionsskyddet och för motsvarande pensioner och pensionsdelar som skall betalas med stöd av lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden samt för pensionsskyddscentralens kostnader.

Utöver vad som stadgas ovan ansvarar pensionskassan tillsammans med de pensionsanstalter som avses i 2 mom. 3 punkten, i enlighet med 12 § 1 mom. 4 och 5 punkten lagen om pension för arbetstagare, för de pensioner och pensionsdelar som skall betalas med stöd av lagen om pension för arbetstagare och motsvarar 2 och 3 punkten och utgör minimipensionsskyddet och för motsvarande pensioner och pensionsdelar som skall betalas med stöd av lagen om pension för arbetstagare i kortvariga arbetsförhållanden samt för pensionsskyddscentralens kostnader. *Om pensionsanstalten går i konkurs gäller utöver i tillämpliga delar vad som stadgas i 12 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare. Av pensioner enligt denna lag beaktas härvid endast ett belopp som motsvarar minimipensionsskyddet enligt lagen om pension för arbetstagare.*

Denna lag träder i kraft den 15 november 1996.

Lagen tillämpas första gången vid fastställande av försäkringspremien enligt 3 § lagen om sjömanspensioner för 1997. Vid tillämpningen av lagen beaktas dock inte sådana kostnader som föranleds av pensionsanstalters konkurser som börjat innan lagen trädde i kraft.

3.

Lag**om ändring av 9 § lagen om pension för företagare**

I enlighet med riksdagens beslut ändras 9 § 5 mom. lagen den 14 juli 1969 om pension för företagare (468/69), sådant det lyder i lag av den 19 november 1993 (982/93), som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

9 §

Utän hinder av 1 mom. beaktas inte den del av försäkringspremien som upp bärs för

Utän hinder av 1 mom. beaktas inte den del av försäkringspremien som upp bärs för

Gällande lydelse

pensionsskyddscentralens kreditförsäkring i den genomsnittliga försäkringspremien för en försäkring enligt minimivillkoren i lagen om pension för arbetstagare när premieprocentsatsen fastställs.

Föreslagen lydelse

pensionsskyddscentralens kreditförsäkring i den genomsnittliga försäkringspremien för en försäkring enligt minimivillkoren i lagen om pension för arbetstagare när premieprocentsatsen fastställs. *Den del av försäkringspremien som ingår i försäkringspremien och som uppbärs för kostnader i enlighet med 12 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare fastställs dock enligt de grunder som vederbörande ministerium fastställt med stöd av det lagrum som nämns i denna mening.*

Denna lag träder i kraft den 15 november 1996.

Lagen tillämpas första gången vid fastställande av försäkringspremieprocenten enligt 9 § lagen om pension för företagare för 1997.

4.

Lag**om ändring av 10 § lagen om pension för lantbruksföretagare**

I enlighet med riksdagens beslut *ändras* 10 § 6 mom. lagen den 14 juli 1969 om pension för lantbruksföretagare (467/69), sådant det lyder i lag av den 17 mars 1995 (394/95), som följer:

*Gällande lydelse**Föreslagen lydelse*

10 §

Utan hinder av 2 mom. beaktas den del av försäkringspremien som uppbärs för pensionsskyddscentralens kreditförsäkring inte i den genomsnittliga försäkringspremien för en försäkring enligt minimivillkoren i lagen om pension för arbetstagare när basprocentsatsen fastställs.

Utan hinder av 2 mom. beaktas de delar av försäkringspremien som uppbärs för pensionsskyddscentralens kreditförsäkring *eller för finansiering av kostnader i enlighet med 12 § 4 mom. lagen om pension för arbetstagare* inte i den genomsnittliga försäkringspremien för en försäkring enligt minimivillkoren i lagen om pension för arbetstagare när basprocentsatsen för *försäkringspremien* fastställs.

Denna lag träder i kraft den 15 november 1996.

Lagen tillämpas första gången vid faststäl-

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

*lande av basprocentsatsen enligt 10 § lagen
om pension för lantbruksföretagare för försäkringspremien för 1997.*
